

ROZWÓJ MOWY DZIECKA W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Rozwój każdego dziecka przebiega bardzo indywidualnie. Istnieją jednak pewne wyznaczniki prawidłowego rozwoju mowy, które można obserwować już od chwili narodzin. Związane są one z ogólnym rozwojem malucha, w tym:

- ze sposobem oddychania (niepokojącym jest nawykowe oddychanie przez usta)
- z rozwojem umiejętności samodzielnego jedzenia (gryzienia, żucia, połykania)
- z rozwojem spostrzegania słuchowego
- z możliwościami artykulacyjnymi (trzylatek powinien bez problemu potrafić unosić język).

Przyjmuje się, że rozwój mowy dziecka powinien być zakończony do 5-6 roku życia. Oznacza to, że dziecko rozpoczynające naukę w „zerówce” powinno wymawiać już wszystkie głoski występujące w języku polskim, budować wypowiedzi składające się ze zdań złożonych, a także prawidłowo rozpoznawać i nazywać stosunki przestrzenne. Każdy rok życia dziecka charakteryzuje się stopniowym wzbogacaniem głosek i wyrazów, jakimi się posługuje.

Uwaga: Jeżeli nie obserwujesz u swojego dziecka niżej wymienionych umiejętności lub masz jakiegokolwiek wątpliwości, zasięgnij porady logopedy, aby ocenić czy Twoje dziecko potrzebuje pomocy.

12 – 24 miesiąc życia dziecka:

- wykonuje proste polecenia i wskazuje często nazywane przez nas przedmioty, w tym części ciała
- słucha i rozpoznaje melodie prostych piosenek, z zainteresowaniem przysłuchuje się wierszykom i krótkim historyjkom
- w wypowiedziach posługuje się wyrazami dźwiękonaśladowczymi i eholaliami (wielokrotnie powtarza wyrazy zasłyszane z otoczenia), coraz bogatszy słownik umożliwia rozpoczęcie łączenia dwóch wyrazów (początki fleksji)
- poprawnie wymawia wszystkie samogłoski oraz spółgłoski: m', 'b', 'p', 't', 'n', 'ł', 'j', 'd'
- zaczyna nawiązywać kontakt z rówieśnikami
- rozwija manipulacje specyficzną tzn. wie, do czego służą przedmioty i nieporadnie wykorzystuje je zgodnie z zastosowaniem (próby rysowania, posługiwania się łyżką, picia z kubka)

2 – 3 rok

- potrafi przeprowadzić klasyfikacje klocków według koloru, wielkości i kształtu (trzylatek wg kształtu lub wielkości bez względu na kolor)
- po demonstracji rysuje linię poziomą i pionową (trzylatek również krzyżyk i koło)
- wykonuje trudniejsze, dwuczłonowe polecenia
- powtarza melodie
- nazywa większość znanych z otoczenia przedmiotów
- do inwentarza głosek dochodzą kolejne: 'w', 'f', 'k', 'g', 'h', 'l', 's', 'z', 'c', 'dz', 'ś', 'ź', 'ć', 'dź'
- może upraszczać trudniejsze wyrazy, zwłaszcza te z głoskami: 'sz', 'ż', 'cz', 'dż', 'r'
- zadaje pytania dotyczące otoczenia, stosuje przeczenia i zaczyna posługiwać się liczbą mnogą i przymiokami, zdania składają się z 2-3 wyrazów

3 – 4 rok

- potrafi odróżnić wymowę poprawną od zniekształconej
- zadaje coraz większą ilość pytań, a na proste pytania potrafi samodzielnie udzielić odpowiedzi
- nadal może upraszczać trudniejsze głoski

4 – 5 rok

- udziela odpowiedzi na pytania dotyczące wysłuchanego, prostego opowiadania
- może poprawnie wypowiadać wyrazy zawierające trudne głoski
- buduje bogate zdania, potrafi opowiedzieć prostą historyjkę używając coraz większej ilości przymiotników i poprawnie stosując podstawowe reguły gramatyczne

5 – 6 rok

- z zainteresowaniem słucha dłuższych opowiadań i bajek, rozumie morał, jaki z nich płynie
- rozumie i posługuje się przymkami
- poprawnie wymawia wszystkie głoski występujące w języku polskim
- opisuje ilustrację i opowiada bajkę używając zdań złożonych i poprawnie stosując w nich reguły gramatyczne

Ważne:

Wczesna stymulacja rozwoju dziecka gwarantuje prawidłowy i harmonijny rozwój wszystkich funkcji poznawczych, a zwlekanie z terapią może doprowadzić do utrwalenia i pogłębienia nieprawidłowości.

Opracowanie : logopeda Marta K.

BIBLIOGRAFIA:

1. Cieszyńska J., Korendo M. „Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6 roku życia”, Kraków 2007
2. Demel G. „Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola”, Warszawa 1978